



ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Zemaníkovej a členiek Mgr. Ľubomíry Kúdelovej a JUDr. Evy Hudobovej v právnej veci navrhovateľa: **R.**, s.r.o., M., B., zast. J., advokátkou, M., B., proti odporcovi: **J.**, M., B., zast. J., advokátom, M., B.,
o vydanie bezdôvodného obohatenia, o vydanie veci, na odvolanie odporcu proti rozsudku Krajského súdu v B. zo dňa 19. apríla 2005 č. k. 28 Cb 51/02-201, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajský súd v B. zo dňa 19. apríla 2005 č.k. 28 Cb 51/02-201 p o t v r d z u j e .

Odporca j e p o v i n n ý nahradiť navrhovateľovi trovy konania vo výške 407,49 eur.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v B. napadnutým rozsudkom uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 102.364,10 Sk s 11% úrokom z omeškania od 01.08.2002 do zaplataenia a trovy konania 32.043,- Sk a sumu 1.011,50 Sk na účet krajského súdu.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že navrhovateľ sa domáhal vydania hnutel'ných vecí (slnečné okuliare vyšpecifikovaných značiek) a zaplatiť sumu 31.200,- Sk (vybranú z účtu) eventuálne zaplatiť sumu 102.364,10 Sk titulom bezdôvodného obohatenia.

Odporca vo vyjadrení uviedol, že spoločníkmi navrhovateľa sú odporca a I., ako aj konateľmi s výškou podielu 50%. Poprel, že by spoločnosť mala zriadenú prevádzku na Z., kde má prevádzku ako živnostník. Navrhovateľ v uvedených priestoroch nikdy nemal prevádzku. Poprel i inventúrne záznamy, ktoré nepodpísal, z ktorých nie je zrejmé kto inventúru vykonal a kde bola vykonaná. Pokiaľ ide o peniaze vybrané z účtu v S. vo výške 31.200,- Sk, tento účet bol vedený na I..

Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, vyjadreniami účastníkov, vypočutím svedkov a zistil, že v spoločnosti navrhovateľa boli dvaja spoločníci s výškou vkladov po 100.000,- Sk a to odporca (J.) a I., ktorí boli i konateľmi spoločnosti navrhovateľa.

Z rozsudku Krajského súdu v B. sp.zn. 27 Cb 9/02 z 15.01.2003 vplynulo, že súd zrušil účasť odporcu v spoločnosti navrhovateľa a táto skutočnosť bola zapísaná do obchodného registra dňa 25.03.2003. K 26.02.2003 zanikla odporcovi funkcia konateľa spoločnosti.

V konaní bolo preukázané, že navrhovateľ mal zriadenú prevádzku v P. na W. ulici a odporca ako podnikateľ - fyzická osoba, mal prenajatú prevádzku v B..

Súd mal z dokazovania za preukázané, že odporca uzamkol priestory na Z. v B. dňa 26.01.2001 a tým zamedzil vstup do týchto priestorov navrhovateľovi. Navrhovateľ vykonal inventúru zásob k 31.12.2000, z ktorého vplynulo, že u odporcu na Z. v B. mal zásoby slnečných okuliarov v hodnote 71.164,10 Sk.

Súd v tejto súvislosti vypočul svedkov - M., ktorá od roku 1997 pracuje ako asistentka

konateľky navrhovateľa I., a ktorá uviedla, že časť tovaru bola v P. a nesezónny tovar bol uskladnený na Z. v B., do ktorých priestorov mala bežne vstup do konca januára 2001. Inverntúru vykonávala s brigádničkou.

Bol vypočutý aj svedok I., ktorý nemal vedomosť o tom, že by v priestoroch na Z., mal uskladnený tovar navrhovateľa. Potvrdil len, že tam p. R. a p. F. vídal.

Bola vypočutá i svedkyňa I., ktorá uviedla, že v priestoroch na Z. sa nachádzal zimný a letný tovar z P., zúčastnila sa na inventarizácii, ale špeciálne označenie tovaru navrhovateľa a odporcu nebolo robené.

Súd skúmal i výber sumy 31.200,- Sk z účtu v S. zo dňa 26.01.2001 a zistil, že tento bol vedený na meno I. a odporca z neho predmetnú sumu vybral. Súd mal za preukázané, že účet patril navrhovateľovi (i keď bol vedený na meno konateľky), čo potvrdili i svedkovia. Odporca nepoprel vybratie spornej sumy, teda mal vedomosť, že ide o účet navrhovateľa.

Súd podľa § 451 Obč.Z. mal za preukázané, že odporca získal výberom z účtu bezdôvodné obohatenie 31.200,- Sk a tiež bolo preukázané, že na Z. v B. bol skladovaný tovar navrhovateľa, ktorý nevydal z dôvodu, že sa tam nenachádzal, preto mu vznikla povinnosť zaplatiť cenu tohto tovaru 71.164,10 Sk.

Na základe uvedeného súd rozhodol tak, ako vyplýva z výroku rozsudku.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a zároveň ho zaviazal na zaplatenie nákladov svedočného na účet súdu.

Odporca podal proti rozsudku v zákonnej lehote odvolanie podaním zo dňa 21. septembra 2005.

V odôvodnení odvolania uviedol, že súd rozhodol vec nesprávne, v rozpore s výsledkami vykonaného dokazovania.

Poukázal opätovne na to, že v čase údajnej inventúry zásob navrhovateľa k 31.12.2000 bol spoločníkom a konateľom navrhovateľa a druhým konateľom a spoločníkom bola jeho manželka I. (teraz R.). Manželstvo spoločníkov navrhovateľa bolo rozvedené 20. apríla 2001 (právoplatnosť 11.07.2001). V konaní bolo tiež preukázané, že obaja spoločníci (i konatelia) podnikali zároveň ako fyzické osoby na živnostenské oprávnenie a taktiež boli spoločníkmi navrhovateľa. Tiež bolo preukázané, že priestory na Z. v B., mal odporca ako živnostník prenajaté od I., vypočutého ako svedka. Taktiež bolo preukázané, že účet č. 2071638019/0900 zriadený v S. pobočka P. bol osobným účtom manželky a nie účtom s.r.o. R. so sídlom v B..

Nepovažuje za preukázané, že v priestoroch na Z. v B. sa nachádzal k 31.12.2000 tovar špecifikovaný v žalobe a súd túto skutočnosť vyvodil z inventúrnych hárkov, ktoré predložila konateľka navrhovateľa (jeho jediná spoločníčka) a v tom čase i manželka a z dodacích listov 7, 9, 16 a 4/A. Zoznamy vypracovala konateľka navrhovateľa. Ďalej poukázal na to, že inventúrne hárky nie sú nikým iným podpísané, len I.. Poukázal i na vyjadrenie svedkyne M., ktorá vo výpovedi uviedla, že inventúrne záznamy nepodpísala, hoci niektoré vypisovala a potvrdila, že ani originály inventúrnych zoznamov neboli podpísané.

K účtu v sporiteľni, z ktorého bola vybratá suma, uviedol, že bol založený na fyzickú osobu, a nie na právnickú osobu, teda nemôže v žiadnom prípade ísť o účet navrhovateľa. Peňažné prostriedky na účte fyzickej osoby, vtedajšej manželky odporcu, boli v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov. Navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a žalobu zamietnuť, prípadne zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Navrhovateľ vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že rozsudok považuje za správny a navrhuje ho potvrdiť.

K tovaru uviedol, že bolo preukázané, že v priestoroch na Z. v B., ktoré mal odporca v nájme, bol aj iný tovar, než v jeho vlastníctve. Poukázal na svedecké výpovede, ktoré preukázali,

ako sa inventúra vykonávala, ako i to, kto inventúrny zoznam spracoval. Taktiež bolo preukázané, ako sa prevádzal sezónny tovar z P. do B. na Z. a ako bol evidovaný.

K vybraným peňažným prostriedkom z účtu I. uviedol, že bolo preukázané, že účet bol vo vlastníctve navrhovateľa a odporca z neho sumu 31.200,- Sk vybral, pričom poukázal na ust. § 451 ods. 1 v spojení s ust. § 456 Obč.Z.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v novom konaní preskúmal vec ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O.s.p. v znení platnom od 15. októbra 2008 (ďalej len O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania je posúdenie, či právo navrhovateľa na zaplatenie istiny titulom bezdôvodného obohatenia, ktoré malo vzniknúť výberom sumy 31.200,- Sk z účtu konateľky a spoločníčky navrhovateľa (v súčasnosti bývalej manželky) a nevrátením resp. nevydaním slnečných okuliarov v sume 71.164,10 Sk je opodstatnené a preukázané.

V prvostupňovom konaní bolo preukázané a nespochybnené, že v spoločnosti navrhovateľa boli ako spoločníci (v spornom období) a konatelia I. (teraz R.) a J., ktorí boli zároveň i podnikateľmi na základe živnostenského oprávnenia. Manželstvo spoločníkov navrhovateľa bolo právoplatne rozvedené dňom 11.07.2001. Účasť odporcu v spoločnosti navrhovateľa, bola neskôr zrušená rozhodnutím Krajského súdu v B. (27 Cb 9/02 z 15.01.2003) a odporca bol ako spoločník vymazaný z obchodného registra dňom 25.03.2003. Z uvedeného teda vyplýva, že v rozhodnom čase boli Ing. R. a J. (odporca), jednak manželmi, ako i spoločníkmi spoločnosti navrhovateľa.

K všeobecným predpokladom vzniku záväzku z bezdôvodného obohatenia, patrí najmä skutočnosť, že došlo k získaniu určitého obohatenia na strane neoprávneného nadobúdateľa, čo sa v majetkovej sfére prejaví buď zväčšením jeho majetku, alebo nedôjde k zmenšeniu majetku, hoci sa tak malo stať. Obohatenie jedného subjektu však súčasne musí byť ujmom subjektu druhého, teda je potrebné, aby medzi obohatením a vzniknutou ujmom, existovala určitá

súvislosť, vzťah. Obohatenie musí byť bezdôvodné, čo vyplýva zo znenia § 451 Obč.Z. Z výkladu zákona vyplýva, že rozlišuje nasledujúce prípady bezdôvodného obohatenia a to:

- plnenie bez právneho dôvodu,
- plnenie z neplatného právneho úkonu,
- plnenie z právneho dôvodu, ktorý odpadol,
- majetkový prospech z nepoctivých zdrojov,
- bezdôvodné plnenie za iného.

V § 451 ods. 1 Obč.Z. je vyjadrená všeobecná zásada, že ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí toto obohatenie vydať. Dôvodom vzniku takéhoto záväzku je preukázateľné získanie bezdôvodného obohatenia na úkor iného, na základe čoho vzniká záväzkový vzťah medzi tým, kto sa bezdôvodne obohatil, a ktorý je povinný obohatenie vydať a medzi tým, na úkor ktorého sa niekto obohatil a ktorý má právo na vydanie obohatenia. Záväzok na vydanie bezdôvodného obohatenia, nevzniká v dôsledku protiprávnosti, ale vzniká splnením určitých podmienok stanovených v zákone. Teda tu nejde o vznik záväzku priamo zo zákona, ale o vznik záväzku na základe zákona. Bezdôvodné obohatenie vzniká bez porušenia právnej povinnosti. Povinnosť na vydanie bezdôvodného obohatenia, nie je viazaná na splnenie akýchkoľvek subjektívnych predpokladov a má ju každý, kto sa na úkor iného obohatí, či už úmyselne, alebo z nedbanlivosti. Občiansky zákonník prípady bezdôvodného obohatenia taxatívne vymedzuje.

Predpokladom na úspech v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia však nestačí len tvrdenie toho, kto sa tohto titulu domáha, ale musí byť preukázané, že k obohateniu skutočne došlo. V predmetnej veci navrhovateľ preukazuje svoj nárok v časti týkajúcej sa výberu sumy 31.200,- Sk z účtu I. odporcom príslušnými bankovými dokladmi a svedeckými výpoveďami o tom, že v skutočnosti išlo o účet navrhovateľa.

V ďalšej časti bezdôvodného obohatenia týkajúceho sa nevydania slnečných okuliarov (vyšpecifikovaných v návrhu) prijal odvolací súd názor, že ani táto časť nároku, nebola vierohodne spochybnená. Vykonané dôkazy svedeckými výpoveďami a predloženými listinnými dôkazmi, osvedčujú tvrdenia navrhovateľa, a preukazujú, že na strane odporcu (vtedy ešte spoločníka a konateľa navrhovateľa) došlo k obohateniu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vecne správny, pretože navrhovateľ preukázal, že na strane odporcu došlo k bezdôvodnému obohateniu, preto napadnutý rozsudok podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 v spojení s § 243b ods. 4 O.s.p. tak, že úspešnému navrhovateľovi priznal trovy dovolacieho konania vo výške zaplateného súdneho poplatku 407,49 eur (12.276,- Sk). Trovy právneho zastúpenia za účasť na odvolacom pojednávaní a za podané dovolanie podľa § 151 ods. 1, 2 O.s.p. navrhovateľovi nepriznal, pretože si ich nevyčísľil.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

V B. 27. januára 2009

JUDr. Jana Zemaníková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková